LANFRANCI
ZACCHIAE
TRACTATVS
DE
SALARIO
SEV
OPERARIORVM MERCEDE.

LANFRANCI
ZACCHIAE
I. V. D.
ET ADVOCATI ROMANI
DE SALARIO,
SEV
OPERARIORVM MERCEDE

Tractatus
IN TRES PARTES DISTINCTVS,

In quo quæſtiones omnes, tàm ad Theoricam, quàm ad Praxim pertinentes proponuntur, pertractantur, reſoluuntur,

Opus Iuriſperitis omnibus tàm in Foris, quàm in Scholis verſantibus vtile, & neceſſarium,

CVM DVPLICI INDICE.

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA SALAMANCA

ROMÆ, Ex Typographia Nicolai Tinaſſi. M. DC. LVIIII.

SVPERIORVM PERMISSV, & PRIVILEGIO.

SANCTISSIMAE, AC BEATISSIMAE
VIRGINI MARIAE
OMNIPOTENTIS DEI GENETRICI
HONOR, & GLORIA

MECVM ipſe diù commoratus, variaſque animi incurſiones perpendens mihi permulta repræſentantes, vna tandèm inter cæteras potiſſima, & pœnè ſingularis obuiam veniens mentem hùc illùc curſitantem fortiter obſiſtendo pœnitùs detinere viſa eſt. Nempè vnica, & prægrandis illa cœleſtium, & innumerabilium Immago beneficiorum, quibus ipſe, ac Mortales omnes cumulatiſſimè referti adinueniuntur. Te inquam, ò Deipara ſimulque Virgo MARIA memoriæ ſollicitudine perpetuò recolens, & actuoſa grati animi reuocatione ſingulis momentis repetens; Te quoque erga vniuerſum Orbem, ac præſertim erga me indignum ferè ſemper gratiarum mare profundentem recognoui. Quamobrem in me reuerſus, meaſque partes abſoluere intendens ſtimulo quodam ſatisfaciendi compulſus vires omnes explicare quoad mea facultas potuit, ſum conatus; Labores enim mei ingenioli, curaſque intellectus extremas conuertens ſuper tractatu de Mercede Operariorum huiuſmodi operis materiam extendens, ac difficultatum exorientes ſpinas conterens, veritatis faciem venuſtate comprobationis condecoratam oſtentans, ac tandèm Volumen ad finem perductum typis mandare procurans tibi ò BEATISSIMA VIRGO, illud humiliter dicare volui, quia ingratitudinis impatiens ſtatim exactiſſima lance me totum ſuſpendens, & mille nominibus me debitorem introſpiciens, nequiui non aliquid, licèt paruulum in ſignum retributionis cordicitùs offerre. Non me latet munuſcula ſubditorum Magnatibus nimis arridere ſi concomitante affectionis obſeruantia coniuncta ſimul appareant; Regia enim Maieſtas æqui bonique conſulit non totius Orientalis Indiæ argentum, & aurum, ſed minimi, ac nullius prætij rerum

TRACTATVS DE SALARIO SEV OPERARIORVM MERCEDE.

AVCTORE

LANFRANCO ZACCHIA

IV.D. ET ADVOCATO ROMANO.

PROOEMIVM.

SVMMARIVM.

1 *Merces eſt omnium humanarum operationum finis.*
2 *Labor omnis optat præmium.*
3 *Verbum, Labor, aliquando accipitur pro mercede.*
4 *Virtus, niſi haberet annexam Mercedem, contempta paſſim remaneret.*
5 *Mercedem Magiſtratibus Octauianus Cæſar conſtituit primus.*
6 *Rationi repugnat, vt proprijs expenſis viuat ille, qui alienis defatigatur laboribus.*
7 *Mercede potius nihil eſt ad acuendam Magiſtratuum diligentiam.*
8 *Homines naturali quodam inſtinctu Præmium amant.*
9 *Præmij ſpes eſt ſolatium laboris.*
10 *Laborem omnes effugiunt, ex quo commodum non prouenit.*
11 *Mercedem laborantibus conſtituere intereſt Reipublicæ.*
12 *Præmiorum exempla nutriunt virtutes.*
13 *Merces laborantibus debetur de Iure Diuino.*
14 *Merces debet eſſe æqualis labori.*
15 *Mala multa eueniunt quando publicis Officialibus non conſtituitur merces proportionata laboribus.*
16 *Salarium officialibus conſtituendum eſt tale, vt non ſolùm ſit pro eorum ſubſtentatione ſufficiens, ſed ex eo quotannis aliqua ſumma reponi poſſit.*
17 *Mercedem qui negant æquiparãtur homicidis*
18 *Salarium ſuccedit loco victus.*
19 *Deus grauës minatur pœnas illis, qui operarijs mercedem negant.*
20 *Troiæ deſtructio ob negatã à Laomedonte mercede opificibus Dijs eueniſſe, exiſtimarũt Ethnici.*
21 *Artis omnis progreſſus à generalibus rectè ducitur.*

Index Concluſionum.

VNIVERSITAS

Collectas imponere pro Iudicis Salario, quando teneatur, & poſſit ad id cogi, quæſt.4.nu.46.

Salaria conſtituere abſque Principis licentia non poteſt, quæſt.3.num.8. Declara vt num.10.

Soluere Iudicibus debet, quando Princeps non niſi redditus pro ſui ſubſtentatione habet, quæſt.4.nu.45. & ſeq.

VOLVNTAS

Superioris caſus fortuitus reputatur, quæſtione 44. nu.16.

Excepta ſemper intelligitur in contractibus, quæſt.44.nu.13.

Excuſat contrahentes à periurio, queſt.44. num.15.

Teſtatoris probari poteſt per teſtes, quæſtione 35. nu.19.

VOLVNTATI

Superioris reſiſtere reputatur impoſſibile, quæſt.44.num.13.

VOLVPTATIS

Aeſtimatio nulla datur, quæſt.70.num.8.

VSVFRVCTVARIVS

Aequiparatur Penſionario, quæſt.8.num.5.

Onera ſoluere tenetur, quæ ratione rei, vel fructuum debentur, quæſt.8.nu.6.

Soluere non tenetur, quādo illa abſorbent vſumfructum, quæſt.8.nu.16.

Salaria ſoluere tenetur, quæſt.8.num.7.

VSVRA

An cōmittatur ſi Depoſitarius annuos redditus pro depoſito deponenti perſoluat, quæſt.63.nu.22.

VSVRAE

Damnorum, & intereſſe ratione impropriè appellantur nomine vſurarum, queſt.47. num.10.

Peti non poſſunt à debitore, qui ob impotentiam ſoluere non valuit, quæſt.47. nu.32. Declara vt nu.33. & 34.

Peti non poſſunt, niſi probatis damnis, quæſt.47.nu.13.

Prohibitæ non ſunt, immo omni Iure permiſſæ, quæſt.47. nu.11.

Debentur ſi merces debitó tempore non ſoluatur, quæſt.47.nu.3.

Mora debitoris ceſſante non debentur, quæſt.47.nu.16.

Moræ ratione conſequi poſſunt ſi petantur ratione damnorum, & intereſſe, quæſtione 47. nu.12.

Petuntur officio Iudicis mercenario, & ideò nō debentur ſi extincta fuerit actio principalis per ſolutionem ſortis, quæſtione 47. nu.36.

Veniunt in omnibus contractibus bonæ fidei, quæſt.47.nu.1.

Prohibita ſunt omni Iure, quæſt.47.num.8. Declara vt nu.6.

Soluendæ ſunt iuxta loci conſuetudinem, quæſt.47.nu.4. Declara vt nu.6.

VTILITAS

Euidens eſt iuſta cauſa alienationis bonorum Eccleſiæ, quæſt.39.nu.2.

VXOR

Adminiſtrans bona Mariti nullam Mercedem conſequitur, quæſt.51.nu.50.

Obedientiam, & operas viro præſtare tenetur in omnibus, quæ pertinent ad congruentem adminiſtrationem familiæ, quæſt.51.nu.51.

Operas, quæ ad Ancillas pertinent in domo Mariti præſtare non tenetur, quæſtione 51. nu.52.

Rediens poſt diuortium ad Maritum aſſignare ei cenſetur eamdem dotem, quam anteà conſtituerat, quæſt.10.nu.2.

FINIS

ROMAE, Ex Typographia Nicolai Angeli Tinaſſi, 1658.

SVPERIORVM PERMISSV.

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA SALAMANCA